

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ ТА ЙОГО СКЛАДОВІ

к.е.н., доц. **Школа В.Ю.**
Сумський державний університет

У широкому значенні *потенціал* – це сукупність наявних ресурсів, які можуть бути використані для досягнення певної мети.

Економічний потенціал регіону – сукупні можливості регіону, його підприємств та окремих суб'єктів господарювання визначати, формувати і найбільш ефективно забезпечувати та задовольняти суспільні потреби (фактичні та потенційні) в процесі взаємодії з оточуючим середовищем і раціонального використання ресурсів з метою забезпечення економічного зростання, суспільного добробуту, підвищення еколого-економічної безпеки регіону та країни в цілому. Він характеризує здатність суспільства виробляти товари і послуги, забезпечувати розширене відтворення для задоволення споживчих потреб та поліпшення якості життя населення.

Економічний потенціал регіону можна представити у вигляді комплексу взаємопов'язаних потенціалів (рис. 1).

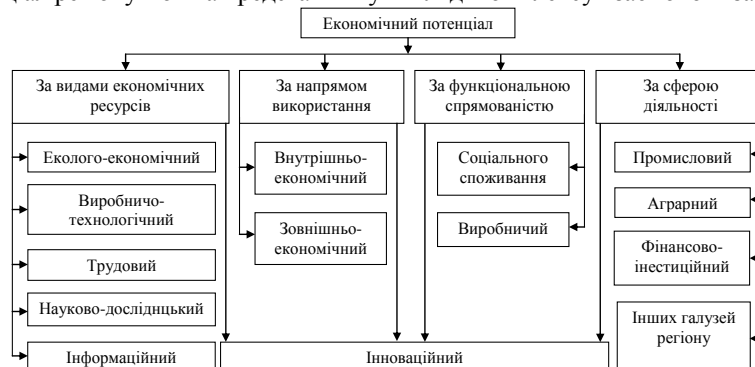

Рис. 1. – Класифікація видів потенціалу регіональної економіки

Еколого-економічний (або *природно-ресурсний потенціал*) характеризує природні умови, фактори та багатства регіону, уже залучені в господарський оборот, а також доступні для освоєння при даних технологіях і соціально-економічних відносинах.

Виробничо-технологічний потенціал – сукупність засобів виробництва (будинків, споруджень, обладнання та устаткування), а також існуючих технологічних способів (технологій) їх використання в економічній діяльності.

Трудовий потенціал – трудові ресурси країни, включаючи підприємницькі спроможності. Його обсяг і якість визначаються чисельністю активного працездатного населення та його освітнім і професійно-кваліфікаційним рівнем.

Науково-дослідницький потенціал – потенціал, який є в розпорядженні країни у галузі науково-дослідницьких та дослідно-конструкторських розробок (НДДКР). Це досягнення фундаментальної та прикладної науки, нові технології, дослідно-експериментальна база, а також науково-технічні та конструкторські кадри високої кваліфікації.

Внутрішньоекономічний потенціал – частина загального економічного потенціалу національної економіки, орієнтована на задоволення внутрішніх потреб національного виробництва та соціальної сфери.

Зовнішньоекономічний потенціал – здатність національної економіки виробляти продукцію, конкурентоспроможну на світових ринках, експортувати її в достатніх обсягах за світовими цінами.

Інформаційний потенціал – наявні обсяги інформаційних ресурсів, інформаційної техніки і технологій та інших засобів і можливостей створювати, збирати, накопичувати, обробляти та використовувати різноманітні форми інформації для задоволення інформаційних потреб суспільства.

Потенціал соціального споживання – обсяг і структура життєвих потреб нації, якому повинні відповідати обсяг і структура створеного національного продукту для задоволення цих потреб.

Виробничий потенціал – це спроможність залучених кількості і якості національної праці та капіталу створювати продукт за одиницю часу.

Інноваційний потенціал – комплекс взаємопов'язаних ресурсів і здатностей до їх реалізації, що визначають спроможність економіки регіону до розвитку на основі постійного пошуку, використання та розвитку нових сфер і способів ефективного реалізації фактичних та потенційних ринкових можливостей. Як видно з рис. 1, інноваційний потенціал регіону є ядром її економічного потенціалу, органічно входячи до складу кожної з його частин. У зв'язку з необхідністю постійного пристосування економіки регіону під дію зовнішніх факторів (світових тенденцій) саме достатність інноваційного потенціалу є вирішальною у забезпеченні еколого-економічної безпеки країни, зростання національної економіки та її сталого розвитку.

Також економічний потенціал регіону може бути визначений сукупністю галузей народного господарства, підприємств, установ, які виробляють промислову, сільськогосподарську, будівельну продукцію, надають різні послуги виробничого й невиробничого призначення тощо. Цей принцип покладений в основу класифікації економічного потенціалу країни за ознакою сфери діяльності.